יבול אפילו מעולה בדמים · לקורה יותר מפירות יהא קרקע קודם לו: פ"ר רק · משעה הקדמה: מקורייהו · מקור שלהן ועיקרן (ג) [ל"ת] הכא לי קוד שהוא רך לחתול וגדל סביב שרשיו שלומל ללה עיקרם מפני שמפסיקין ונחלכל לת הקור: נופני קני דיקלי · מדמי היין יכולין לטו לקנות קרקעות, ולילו דקלי לא תורה אור קני גופני אין שבהן עולה חלא לדבר מועט: מתני' מע"פ שהוא נותן לו כו' · שתמת היא ולא ר' עקיבא קאמר לה: על מנת לפעור · בגמ' מפרש לה: גמ' כל אלו שמחרו · סלע מנה ומחצים וד' מאות דמי בושתו הן: אבל נער · שדומה על בושתו לינו כמחל לו: שפיס לו לנמוד · דרך מתן ולא למד מדקאמר ליה רחמנא "כביל הוא" דמשמע לינקנסה ממש בדבריך ורלוי לתה ליהנות: שכנת זרע · שבמעי תשה לת יכולה לפלוט: פי טבעם · נקב הגדולים לפלוט: פקד · מדלת כתיב ויפקוד לת שרה וכתיב פקד משמע פקד כבר מחילה לתבימלך: בחדי סוגף נקי כרעך · קון הגדל לגל הכרוב כשבא לעקרו פעמים שנעקר הכרוב עמו ונשמל לוקה בשבילו בלועז שביני רשע עקין עמו: כולכם פשעתם · לף הגבית במשמע: עד אנה מאנתם · ומשה ולהרן בכלל: לוחם שהכלבו שמותם · בדברים משה לן זכרון גד ולחצי [לפנים] שבט: כלכלתי לודיעך הכתוב שהלשים שבשנים היו ושריכין חיזוק לפיכך כפל לת שמש לחזקם ולותן הביח יוסף לפני פרעה כדי שלא יבלבל לותם להיות רחבי נייסות ולטבריהם: כל השבטים יולו עלמותיהם ממלריס ונקברו בתרן ישראל שנאמר והעליתם לת עלמותי מזה (שמות יג) משמע שלף עלמותם הטלו ולא נכשב יוסף חלא להודיעך שבחו של משה שכל ישראל נתעסקו בזיזה והוא עסק במלוה · מגולגלין בארון · לת היה שלהו קיימת ומחוברת מפני נידוי שהרי דקאמר ליה ליעקב"ם לת "תביאנו חלילך וחטלתי לך כל הימים" (ברכות נג) ותע"פ שהתקיים התנלי ליוסף נפקא לן במסכת מכות (דף יח:) *קשלת חכם לפי' על תנלי בחה: כרלתי מי גרס לרחובן כו' · מדרש לגדס הוא בתחומת מכיון שהודה יהודה ואמר "לדקה ממני עמד לרחובן ואמר "לני בלבלתי יומי לבי": לנפש · ימיים כגון שלש ועשם ונחבר למקומו שלף שהרי משם. לנפש תשלוייה שדומה בלע"ז מן כמו שף מדוכתיה (חולין דף מב:): לניבא דהלכתא · לת הוה מסקייעתא מילתא למימר מילתא דמהני הלכתא כוותיה: לת הוה עולה בידו למימר שמעתתא לניבא דהלכתא: ממנין ומכורין נותנין לכהן · והטבירים לת היו נותנין קלותיהן לכהן: גנרים · שבטים: ועמת

יבול אפילו מעולה בדמים? ת"ל רק שמואל אייתי ליה אריסיה תמרי, אכיל, טעים בהו טעמא דחמרא, א"ל מאי האי? א"ל ביני גופני קיימי, אמר "מכחשי בחמרא בולי האי, למחר אייתי לי מקורייהו: רב חסדא חזא תאלי בי גופני אמר ליה לאריסיה עקרינהו- גופני קני דקלי, דקלי לא קני גופני: מתני' א"ע"פ שהוא נותן לו אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר °ועתה השב אשת וגו', ומנין ג'שאם לא מחל לו שהוא אכזרי שנאמר °ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך וגו' "האומר סבא את עיני, קטע את ידי, שבר את רגלי" חייב, "ע"מ לפטור" = חייב, *קלע את כסותי, שבר את כדי" = חייב, *"ע"מ לפטור" = פטור, "עשה כן לאיש פלוני על מנת לפטור" = חייב בין בגופו בין בממונו: גמ' ת"ר כל אלו שאמרו = דמי בושתו אבל צערו אפי' הביא כל אילי נביות שבעולם אין נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר °השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך" *דאשת" נביא' בעי אהדורי אשת אחר לא בעי אהדורי? אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן °השב אשת האיש = מכל מקום, ודקא אמרת °הגוי גם צדיק תתרוג הלא הוא אמר לי אחותי היא והיא גם היא אמרה אחי הוא, נביא הוא וכבר לימד: אכסנאי שבא לעיר, על עסקי אבילה ושתיה שואלין אותו *או על עסקי אשתו שואלין אותו, אשתך היא, מבאן לבן נח °שנהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: °כי עצר עצר ה' אמר ר' אלעזר שתי עצירות הללו למה אחת באיש ואשה, שבבת זרע ולידה בבתניתא תנא שתים באיש: שבבת זרע, וקטנים, שלשה באשה: שבבת זרע ולידה רבינא אמר שלש באיש: שבבת זרע, וקטנים, ופי מבעת, ארבעה באשה: שבבת זרע, ולידה, וקטנים, ופי מבעת: °בעד כל רחם" אמרי דבי ר' ינאי אפילו תרנגולת של בית אבימלך לא הטילה "ביצתה" א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא דאמור רבנן "כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה? אלא דכתיב °וה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו" אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא °ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותין [וגו'] וכתיב °וה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' "כאשר אמר אברהם *אל אבימלך אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא "דאמרי אינשי "בהדי הוצא לקי כרבא" א"ל דכתיב °למה תריבו אלי, כלכם פשעתם בי נאם ה'" אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא °עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורותי? אמר ליה רבא לרבה בר מרי כתיב "ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים- מאן נינהו חמשה? א"ל הבי א"ר יוחנן "אותן שהובפלו בשמות, יהודה נמי איכפול מיכפל? אמר ליה למילתיה הוא דאיכפל "דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב °יחי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר וזאת ליהודה" כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון עד שבא משה ובקש רחמים- אמר לפניו: רבונו של עולם מי גרם לראובן שיורה יהודה (ג)(מיד) "שמע ה' קול יהודה" על איבריה לשפא, לא הוו קא מסקי למתיבתא דרקיעא - °ואל עמו תביאנו", לא הוה ידע מאי קאמרי רבנן ולמשקל ומיטרח בהדי רבנן - °ידיו רב לו", לא הוה סליק ליה שמעתתא *אליבא *דהלכתא °ועזר מצריו תהיה" אמר ליה רבא לרבה בר מרי מנא הא מילתא *דאמרי אינשי "בחר עניא אולא עניותא" אמר ליה דתנן* עשירים מביאין בכורים בקלתות של זהב ושל כסף ועניים בסלי נצרים של ערבה קלופה הסלים והבכורים נותנים לכהנים אמר ליה את אמרת מהתם ואנא אמינא מהכא

ומטא

למחר חייתי לי מקורייהו · משמע דגופני עדיפי מדיקלי ותימה דבהמלה שנפלו לה בכסים (בתוספות עמ' ובפ' ד"ה חילני) חמר גבי נפלו לה בכסים ילקח בהן קרקע דיקלי ותילני דקלי חילני וגופני חילני תלמה גופני גריעי לפילו מחילני דגריעי מדיקלי וי"ל דבגפנים כשהלם עורח לומר ולקנן הכרם יש בהן ריוח גדול לחבל בכסי לחהו חם. היה קונה גפנים מתוך שלריכים הולחה מרובה לת היה הבעל הוסם להוליח על נכסי וכיו הולכין לחיזוד לפיכך מוב לקנות דקלים שחין לריכין ילילה וממילה לחי בהו שכחת ומוב הוח לפנים ועוד מפרש ר"ח בהמוכר לת הספינה (ב"ב פב. ומפ' ד"ה מתקיף) דפירי דדיקלא מתקיימין טפי מחילני וגופני ובנכסי מלוג של חשה

בעינן דבר המתקיים יותר:

כאשר לתמר מברסם לל לחיבולך· ללו בהריון משמעי שהרי המולחים ביטרו לת שרה מפסח שלפניו חלא ילדה בריוח כמו שהתפלל על לחיבולך: **אלו** הנכספלין בסמות. בגרחשית רבה יש לחיפכא שהנכספלים גבורים היו כמו יהודה שנכספל: **כי** גרס לרחובן שהודה יהודה · לע"ג מיי' פ"ג מהל' בלורים כ"ו פ"ב ס"ב ש"ע בהקי עשין קלט: מאנו פליגי

הגהות הב"ח

(ג) גמ' לרחובן ביהודה יהודה שמע כ"ל ואיכא ד"ה מיד נמחק: (ב) רש"י מקורייהו מקור שבהן ועיקרן כלומר כלם ע"י קרבס מפני שמפסיד ל"ת הבא לי וכו' שרשיו ונחלכל לת הקור כ"ל: *ע"ל

מהנך

3 דפוסי לפסיר מספר דברים בפסוק: "כי יגיר יגיר ה'

מהנך (דב' כג)

-אנא הא מילתא דאמור רבנן
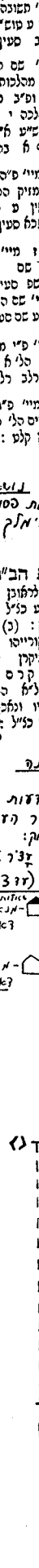
-אנא הא מילתא דאמרי אינשי: